

A mannheimi iskolarendszer Olaszországban.

A *Rivista Pedagogica* októberi számában *Marie Levi* ilyen című értekezése annak a feladatnak a megoldását tűzi maga elé, hogy a tanulóknak egyéni képességeik szerint való szétválasztásával tegyük eredményesebbé a népiskola munkásságát. Nem akarja változtatás nélkül átvenni azt, amit Mannheimban és egyebütt látott, hanem számol mindenütt az olasz viszonyokkal, ezért megérdemli a figyelmet. Mint tudjuk, a mannheimi rendszer abból a tapasztalatból indul ki, hogy minden osztályban van néhány tanuló, aki nem tud a többivel együtt haladni és előfordulnak itt-ott ismétlők is. Ezeknek kiválogatása, külön osztályokba sorozása, ahol kevesebb követelést támasztanak agyukkal szemben, mint a rendes osztályokban, minden tekintetben előnyös. A rendes osztályok munkája akadálytalanabban folyhat és ezek a pótosztályok is több eredménnyel vezethetik a maguk tanulóit, különösen ha egy-egy pótosztályban legfeljebb 20 tanuló van. (A rendes osztályok létszámát 40—45-re teszik.)

Levi a hatosztályú olasz népiskola II., III. és IV. osztálya mellé szervezne egy-egy ilyen pótosztályt a gyengék számára, azonkívül a negyedik osztály mellett egyet a jó ismétlők számára, végül egyetlen osztályt a gyengetehetségük számára. Ha ezek elérik azt a fokot, amely az első osztálynak megfelel, átléphetnének a kiegészítőosztályokba és ott folytathatnák a tanulást. A kiegészítő osztályokban a gyermekek testi fejlődését és jóllétét állandó orvosi felügyelet alá vetetné.

Az előrehaladás a következőkép történnék: Azok a tanulók, akik az első osztály végén nagyon gyengéknek mutatkoznak, a második osztályra, a második kiegészítő osztályba mennének. Akiket úgy a tanító, mint az orvos gyengetehetségűnek ítél, azok a megfelelő egyetlen osztályba jutnának. A rendes másodikból a gyengék ismét a harmadik kiegészítőbe mennének; a második kiegészítőből a tanulókat akármelyik harmadikba lehetne küldeni és így tovább. A negyedik osztályok tanulói letehetik az ú. n. «esame di maturità»-t. Akik erre nem képesek, abba a külön szervezett osztályba lépnének, amelynek «felső negyedik» volna a neve. A vizsgálatot kiállók belépnének a felső tagozatba (V., VI. osztály), ahol már kiegészítő osztály nem lenne.

A kiegészítő osztályok oktatásának különböznie kellene a rendes osztályokétól: sok vidámság, a gyermek alapos tanulmányozása jellemzné ezt, hogy meg tudjuk mondani, miért maradt el a gyermek egykori társai mögött. Súlyt kellene itt fektetni az érzekek fejlesztésére és a kézimunkára. Hetenként kirándulás és amennyire lehet, a délutáni tanítás a szabadban legyen. A szemléltető oktatás és természetismertetés is különös figyelmet érdemel. Az órarend beosztására

nagy gondot kell fordítani. Az olvasókönyvek is másnak kell lenni itt, mint a rendes osztályokban.

A tanulók ilyen szétválasztása mellett állást foglalni igen sokan hajlandók vagyunk. De ha jól megnézzük, miképen akarják berendezni a kiegészítő osztályokat, önkéntelenül felmerül az a gondolat, hogy miért ne részesüljenek ilyen jobb oktatásban azok a gyermekek is, akiknek az iskolai munka nem okoz külön nehézségeket. Kiegészítő iskolákra szükség van, de szükség van a rendes iskolák oktatási módjának alapos reformjára is.

*

Mozgóképek és az iskola. A modern technika eredményei mellett az iskola sem mehet el anélkül, hogy arra ne gondolna, miként alkalmazhatná ezeket a maga céljainak szolgálatában. Hogy a mozgóképek mennyire vonzóak, azt a városi iskolák emberei sokszor sajnálattal látják, de viszont ép ez buzdíthat arra, hogy ezt a vonzó eszközt is a nevelő munkásság szolgálatába alkalmazzuk. Ezt a feladatot próbálja megoldani *Wachsner Friedrich*, a Rein-féle Zeitschrift szeptemberi füzetében. A képekkel szemben az a főkövetelése, hogy feltétlenül erkölcsösök legyenek és ne ösztönözhessenek rosszra. Az oktatás tárgyai közül elsősorban a földrajz veheti nagy hasznát a mozgóképeknek. Az a tanító, aki nem viheti tanulóit messze kirándulásokra, képeken mutathatja be csak a szoba kerülő vidékeket, országokat. Mennyivel hatásosabb volna itt a gyermek szemét és képzeletét egyaránt megkapó mozgófénykép, amely a leírást történésé alakítja át és így mélyebb, tartósabb nyomokat hagy a gyermek lelkében. A növénytanban és állattanban hasonlóképen vagyunk. A kép elvonulásának sebességét tetszés szerint változtathatjuk és így megértethetjük a gyermekekkel a legkevésbé világos, a legbonyolultabb folyamatokat, láthatólag bemutathatjuk bizonyos növények és állatok fejlődését. Hasznát veheti ennek az eszköznek a fizika és vegytan is, egyes folyamatok bemutatásánál, sőt szolgálatába veheti a mennyiség-tani oktatás is, hogy ne említsük a történelmi, irodalmi és erkölcsi oktatást.

A legjobb megoldás természetesen az volna, ha minden iskolának lenne gépe és megfelelő számú lemeze, de ez rendkívül nagy költségekkel járna. De nagyon kevésbe kerülne a már meglévő vetítőgépeket erre a célra is alkalmassá tenni. Más helyeken az összes iskolák számára kellene közös előadási helyet kiszemelni, ahol minden iskola megkaphatná a szükséges előadásokat meghatározott órákban. A költségek legalább részben megtérülnének abból, hogy amikor az iskolák nem használják a helyiséget és a készüléket, a közönség rendelkezésére bocsátanak. Végül volna még egy nehézség: a meg-